

[Finansministeren.]

gen i flere industrilande synes nu at tegne sig noget lysere end vurderet tidligere på året. Det er dog under alle omstændigheder klart, at afsætningsvilkårene på eksportmarkederne vil være vanskeligere end sidste år. Dette gælder både for industri- og landbrugseksporten. Usikkerheden om den internationale konjunkturvurdering i 1974 knytter sig især til virkningerne af de store betalingsbalanceforskydninger, der er resultatet af olieprisstigningerne, og som nu for alvor er begyndt at gøre sig gældende.

For lande med en i forvejen ugunstig betalingsbalance rejser denne udvikling særlige problemer, og de italienske foranstaltninger over for importen er en tydelig illustration af den risiko, som situationen indebærer. Hvis de italienske indgreb over for den frie vareudveksling bliver af midlertidig karakter og ikke danner skole, skulle man nok kunne påregne nogenlunde rimelige afsætningsvilkår på eksportmarkederne i år, selv om der naturligvis altid knytter sig en usikkerhed til vurderingen af de internationale konjunkturudsigter. En mere markant forbedring i den internationale konjunktursituation kan man ikke håbe på før i 1975.

Under disse omstændigheder må regeringen betragte det som bydende nødvendigt, at vi dels fjerner den belastning af betalingsbalancen, der skyldes et hjemligt efterspørgselspres, dels skaber plads for, at eksporterhvervene fuldt ud kan udnytte de foreliggende afsætningsmuligheder i udlandet. De forbrugsbegrænsende foranstaltninger, som regeringen nu foreslår, må ses i lyset heraf. Oplysningerne om udviklingen i ledigheden viser, at den høje økonomiske aktivitet, der kendetegnede 1973, er fortsat ind i 1974. Det gælder byggeaktiviteten i kraft af det fortsat store igangværende boligbyggeri og den glædelige forøgelse af erhvervenes investeringer, og det gælder det private forbrug, som efter alt at dømme fortsat er steget i første kvartal. Som anført i den økonomiske oversigt fra marts vil der ske en afmatning af byggeaktiviteten i løbet af året. På den anden side var der risiko for øget efterspørgselspres fra det private forbrug i kraft af de betydelige indkomststigninger, der er udløst i de seneste måneder.

En tilbageholdenhed er også nødvendig af hensyn til udviklingen af de indenlandske

rente- og kreditforhold. Det stærke fald i obligationskurserne er fremkaldt af det alt for store boligbyggeri, der blev sat i gang i 1972 og 1973, og efterhånden som udbuddet af obligationer hører op med at stige, vil den effektive rente igen kunne blive nedbragt. Men det er vigtigt at støtte og fremme en sådan udvikling henimod et mere normalt renteniveau. Dette vil ske ved den stramning af finanspolitikken, som regeringen nu foreslår. Dermed vil der også blive skabt forudsætninger for, at kreditgivningen kan blive i stand til at opfylde de krav, som en udvidet produktion til eksport vil stille.

Selv om der siden slutningen af 1973 utvivlsomt er sket en vis lettelse i eksporterhvervenes arbejdskraftforsyning, er det dog regeringens overbevisning, at der af hensyn til betalingsbalanceudviklingen må ske en yderligere begrænsning af den indenlandske efterspørgsel. Eksporterhvervene vil med de tålelige internationale afsætningsvilkår kunne opsuge ressourcer fra hjemmemarkedserhvervene.

Et underskud på betalingsbalancen på 7 mia kr. eller mere er ensbetydende med, at Danmark står i et helt utilfredsstillende afhængighedsforhold af udlandet, som skal låne os penge til at dække underskuddet. Det er samtidig ensbetydende med en stor permanent risiko for, at valutasituationen med kort varsel kan presse os til at gennemføre omfattende indgreb i økonomien, som vil gå hårdt ud over beskæftigelsen.

Det er derfor regeringens mål, at vi gennem hurtige, effektive indgreb nu skal opnå en reduktion af underskuddet allerede i 1974 og lægge grunden til en yderligere væsentlig forbedring i 1975.

Regeringens forslag skal sikre, at der allerede i år opnås en betydelig begrænsning af stigningen i det private forbrug. Derved opnås både en reduktion af importen og en forøgelse af den del af den danske produktion af varer og tjenesteydelser, der kan afsættes til udlandet.

Jeg skal derefter omtale indholdet i de seks lovforslag om afgiftsændringer.

Cigaretter vil stige med 2 øre pr. stk., inkl. moms, en flaske snaps med ca. 3 kr. og f. eks. en flaske cognac med ca. 4 kr., ekskl. moms. Rød- og hvidvin vil stige med 70 øre pr. flaske og hedvin med 1 kr. 5 øre pr. flaske — må jeg sige, at det er en trykfejl,